

Meloni, Le Pen i 'El conte de la serventa'

La victòria recent de Giorgia Meloni a Itàlia ha fet evident com, per a sorpresa de molts, les formacions populistes d'ultradreta estan optant per lideratges femenins. I seria fàcil dir que es tracta simplement d'una jugada oportunista. Una cara femenina confereix a una candidatura un cert no-sé-què de novetat, ja que aquests partits capitalitzarien aquest fenomen per presentar-se com a diferents, alternatius. No obstant, la qüestió és més complexa.

Els partits populistes d'ultradreta són antifeministes, per no dir obertament misògins, en el seu ADN.

El populisme es basa en una visió maniquea i hipersimplificadora que divideix el món en dos: nosaltres i ells. El "nosaltres" està representat pel Poble, un poble idealitzat, homogeni, uniforme, monolític, i "ells" són les elits, culpables de tots els mals. Però, com explica el politòleg Cas Mudde, el populisme en si és una visió ideològica prima, és a dir, ha de recolzar en una ideologia forta per poder-se sustentar. Per això els populistes d'ultradreta recolzen en ideals nativistes i ultranacionalistes que els permeten construir un "altre" antagònic perfecte sobre el qual fan caure totes les pors i frustracions dels ciutadans: els immigrants. Els immigrants, culpables de no compartir la cultura / raça / religió del Poble, constitueixen una amenaça intrínseca que atempta contra la "integritat de l'espècie".

I, si hi ha en joc la supervivència del Poble, les dones –i un estricte control sobre les seves funcions reproductives i de cura– es converteixen en les peces clau per garantir-ne l'existència i salvaguardar-ne els límits biològics.

Protegir el poble, o la nació, passa llavors necessàriament per protegir la família tradicional: qualsevol que posi en dubte o contesti els rols sexuals "naturals" (moviments

LAURA CERVI

POLITÒLOGA I PROFESSORA DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ A LA UAB

feministes, LGTB+, etc.) es converteix automàticament en un enemic del poble. No sorprèn, doncs, que aquests partits hagin estat tradicionalment *Männerparteien* (partits d'homes per als homes), en els quals les dones sempre han tingut rols secundaris i auxiliars.

No obstant això, mirant els exemples europeus més propers –Giorgia Meloni; Marine Le Pen a França; Frauke Petry, exlíder d'Alternativa per a Alemanya; Siv Jensen a Noruega, o Beata Szydło a Polònia, per citar-ne algunes– es pot apreciar que aquestes polítiques, més enllà de ser líders dones, semblen trencar per complet amb els "rols naturals" de gènere que els seus propis partits defensen.

Totes s'allunyen clarament de l'estereotip de la "serventa del patriarcat" i encarnen un model de dona "moderna", forta, independent i propietària de si mateixa. Encara més, totes semblen haver interioritzat el paper del "líder fort" i de retruc els valors i els hàbits de la pitjor masculinitat tòxica, que exterioritzen amb agressivitat exhibida i violència verbal. Es presenten, en altres paraules,

Quan la ultrarepressiva Gilead s'institucionalitza, Mrs. Waterford, la seva ideòloga, ha d'abandonar tota activitat pública

com un estrany híbrid, "pitbulls amb pintallavis" (com s'autodefinia Sarah Palin), que competeixen i guanyen contra els homes fent ús dels seus propis recursos discursius (la gran majoria de vegades recursos masculistes de manual), però que demanen a les altres dones que "enterrin forçosament els seus fetus avortats" (Meloni) o que renunciïn a les quotes de gènere "que són un inútil obstacle a la meritocràcia" (Petry).

La dinàmica sembla paradoxal, però potser no ho és tant: aquestes dones tenen una visió del món tan immersa en la cultura patriarcal que, en diversos sentits, aquesta mateixa cultura les legitima.

Totes apel·len a una mena de domesticitat ampliada que inclou un paper de tutela maternalista de protecció de la salut (moral i física) d'aquesta gran família que és el Poble.

Et voilà que la incendiària Meloni s'autodefineix abans que res com a mare, Pia Kjærsgaard a Dinamarca és coneguda com a Mamma Pia, etc. Com Sarah Palin, la caçadora d'òssos del nord –de la qual moltes d'aquestes polítiques semblen haver copiat l'estil– que es descrivia a si mateixa com una "mare Grizzly" i que havia entrat en política preocupada pel futur dels seus fills.

Com a analista, queda molt per reflexionar i comprendre. Com a dona, resulta impossible no pensar en Serena Joy, la temible Mrs. Waterford de la novel·la distòpica *El conte de la serventa* de Margaret Atwood.

Aquest personatge, havent estat la gran ideòloga –i millor *spin doctor*– de la formació política que va transformar els EUA en la república teocràtica i ultrarepressiva de Gilead, quan aquesta república es va institucionalitzar va haver d'abandonar tota mena d'activitat pública (juntament amb la seva llibertat i autonomia) per dedicar-se a les tasques properes de les dones, segons la ideologia que ella mateixa havia contribuït a difondre: ganxet i jardineria.